

[Christmas Møller.]

Ordfører, det ærede Medlem Hr. Elgaard, der ved sine Indlæg i Debatten har rejst hele dette Forfatningsspørgsmaal.

Det ærede Medlem Hr. P. Munch stillede det Spørgsmaal: hvordan vilde Stillingen være for de forskellig Partiers Vedkommende med Hensyn til Landstinget i et eller andet Aar angaaende en Ordning af vort militære Apparat, som et Folketingsflertal var gaaet ind for? Om dette vil jeg for mit Vedkommende sige, at jeg har altid givet Udtryk for, at jeg ikke tror, det er muligt i det lange Løb at opretholde en Ordning, der ikke har Folkets Flertal for sig. Men just at sige det paa den bogstavrene Maade, paa hvilken det ærede Medlem Hr. P. Munch altid stiller sine Spørgsmaal, at man helt holder sig til Resultatet af et enkelt Valg, hvor maaske mange andre Spørgsmaal har været medvirkende, kan jeg for mit Vedkommende ikke binde mig til. Men jeg tror ogsaa, jeg har Lov til at sige, at den Form, jeg har givet Svaret, hvilket ikke for mit Vedkommende er noget nyt, maa siges at være den rigtige. Naar det ærede Medlem Hr. P. Munch angaaende Begivenhederne i 1918—19—20 diskuterer, som han gjorde, er dette jo overordentlig ejendommeligt for en Tilhænger af den lige og almindelige Valgret. Vi havde i 1918 i Valgkampagnen før Valget den 22. April en Del Møder, hvor der fra mange Talerstole, i Programmerne blev lovet Valg, naar Krigen var endt. Endvidere var dette Valg foregaaet under Indtrykket af den mægtige tyske Offensiv. Men paa Trods af hele denne Situation opfyldte man ikke dette Løfte, og det end ikke til Trods for, at det største og vigtigste nationale Spørgsmaal, Danmark overhovedet har haft i vor Tid, laa til Afgørelse. Efter mit Skøn kunde Henvisningen til det sønderjydske Spørgsmaal, tale i lige den stik modsatte Retning af den, det ærede Medlem Hr. P. Munch talte i, nemlig for, at man begribeligvis, inden et saadant Spørgsmaal skulde afgøres, spurgte Folket og ikke ventede til bagefter.

Indenrigsministeren (Kragh): Jeg har selvfølgelig ikke et eneste Øjeblik tænkt paa at give det kommende Udvalg Direktiver for dets Arbejde med Valgloven, men jeg har sagt, at der ikke gennem denne Forhandling og ikke ved dette Udvalgs Nedsættelse fra dette høje Tings Side er givet det kommende Udvalg en Bemyndigelse til at forhandle disse Spørgsmaal med det Formaal af Udvalgets Arbejde at faa positive Resultater i

Retning af en Forfatningsændring. Det nytter ikke, at man fra deres Side, som mener, at en saadan Forhandling snarest burde etableres, vil sige, hvad jeg meget vel kunde tænke mig vilde ske, at da denne Forhandling førtes i saa høj Grad, som Tilfældet har været, paa Grundlag af Forfatningsproblemer, og da den resulterede i et Udvalgs Nedsættelse, har vi nu netop her den Institution, som er bemyndiget af Tinget til at forhandle disse Sager, et Udvalg, af hvis Arbejdsresultat saadanne Ændringer kan fremgaa. Jeg vil forvare mig imod, at man skulde kunne lægge det i den Opgave, som dette Udvalg nu faar at beskæftige sig med.

Dernæst spurgte det ærede Medlem Hr. P. Munch mig, om Landstinget er forpligtiget til at bøje sig, hvis der efter et Folketingsvalg i 1930, som har givet et radikalt og socialistisk Flertal, over til Landstinget sendes Militærforslag, som dette Ting er Modstander af, og et nyt Folketingsvalg har givet Bekræftelse paa Folketingsflertallets Stilling til denne Sag. Dertil skal jeg sige, at jeg, da jeg forrige Gang havde Ordet, udtrykkelig gjorde opmærksom paa, at jeg havde arbejdet for den Stilling, som Landstinget indtog til Laaneloven i 1919. Jeg mener, at Landstinget maa ikke i den kommende Tid, saaledes som Tilfældet var i svunden Tid, blive en Kæp i Forfatningshjulet, saaledes at det Arbejde, som Folket gennem Valget giver Udtryk for, at det ønsker udført, ikke kan blive gjort. Det burde efter min Mening være en uskreven Lov, og jeg mener, at hvis efter et Folketingsvalg i 1930 Forholdene maatte forme sig saaledes, som det ærede Medlem Hr. P. Munch her har forudsat, bør Afgørelsen ved et nyt Folketingsvalg veje ganske overordentlig tungt i Vægtskaalen med Hensyn til Landstingets Stilling til Sagen. Det maa dog naturligvis blive Landstingets Sag, hvilke Konsekvenser det vil drage deraf.

Jeg har aldeles ikke beskyldt den tidligere Regering for forud for Martsdagene i 1920 at have ført et forargeligt Dobbeltspil, men jeg har sagt, at hvis Aftalen med de Konservative om Gennemførelsen af den Valgordning, som vi naaede til den 11. April 1920, var truffet før Paaskedagene 1920, var de Forhandlinger, den daværende Regering førte med Venstre paa Grundlag af Regeringens eget Forslag, Udtryk for et forargeligt Dobbeltspil. Jeg anmoder det ærede Medlem om at fæstne sig ved Præmisserne og ikke udelukkende citere Konklusionen uden disse.